

از بمباران های هشت ساله تاجنگ های ۱۲ و ۴۰روزه؛

«جزیره خارگ» میان جنگ و زندگی

روایت جزیره‌ای که هر بار پس از حمله،

زندگی و کار را از سر گرفته است

سپیده گروه گزارش – فرحناز مقیمی سارانی – لحظاتی پیش نوشتن این گزارش را آغاز کردم در سست در همین ساعت که در حال نگارش، (ساعت ۱۳:۱۵ چهارم مهرماه ۱۴۰۵) صدای انفجاری مهیب در جزیره خارگ می‌پیچد و سپس از آن، چند صدای خفیف‌تر به گوش می‌رسد. برای لحظاتی نگاه‌ها به سمت صدا برمی‌گردد و تلفن‌ها به صدا درمی‌آیند. طبیعی است که چند لحظه‌ای خاطره یک حمله در ذهن انسان بگذرد، اما چند روز پیش (۲۹ شهریور) بخشدار ویژه خارگ از آغاز عملیات تخریب و خنثی‌سازی پرتابه‌ها و مهمات عمل‌نکرده در مواضع و سایت‌های مربوط به پدافند هوایی خارگ خبر داده بود که از آن تاریخ تا ۱۰ مهرماه ادامه خواهد داشت. بااین وجود، طبیعت صدای انفجار، انسان را به تردید می‌اندازد و همین تردید، شاید بخشی از فضای امروز خارگ را توضیح دهد؛ جزیره‌ای که جنگ برای آن تنها یک فصل تاریخی نیست و آثارش هنوز در حافظه و زندگی روزمره مردم دیده می‌شود.

خارگ، جزیره‌ای کوچک در شمال خلیج فارس، به دلیل استقرار پایانه صادرات نفت و برخورداری از آب‌های عمیق پیرامونی، جایگاهی راهبردی در اقتصاد ایران دارد. اما اهمیت خارگ تنها به اسکله‌ها، مخازن و نفتکش‌های پیرامون آن محدود نمی‌شود. این جزیره طی چند دهه، بخشی از تاریخ معاصر ایران را نیز در خود جای داده است؛ تاریخی که در آن زندگی مردم و فعالیت کارکنان صنعت نفت بارها در معرض جنگ و تهدید قرار گرفته است. در فاصله چند دهه، خارگ سه تجربه متفاوت از جنگ را پشت سر گذاشته است: جنگ هشت‌ساله ایران و عراق، جنگ ۱۲روزه خرداد ۱۴۰۴ و جنگ ۴۰روزه‌ای که در ادامه همان دوره، جزیره را بار دیگر در شرایطی سخت قرار داد. شکل تهدید و فناوری جنگ در این دوره‌ها تغییر کرده، اما یک واقعیت ثابت مانده است: خارگ هر بار باید میان تهدید و ضرورت ادامه زندگی و کار، راه خود را پیدا می‌کرد.

با آغاز جنگ تحمیلی در سال ۱۳۵۹، خارگ خیلی زود به یکی از اهداف مهم حملات هوایی دشمن تبدیل شد. اهمیت پایانه صادرات نفت و نقش جزیره در صادرات نفت ایران، جایگاه آن را در معادلات جنگی دوچندان کرده بود.

در روایت‌های منتشرشده از آن دوران، بیش از ۲۸۸۰ بار اعلان وضعیت قرمز ثبت شده است؛ رقمی که نشان می‌دهد جنگ برای این جزیره، تجربه‌ای مقطعی و محدود نبود. برای ساکنان و کارکنانی که آن سال‌ها در خارگ گذراندند، جنگ از آسمان به زندگی روزمره وارد

مدیرعامل سازمان بندار و دریانوردی خبر داد:

اسکله ۱۰۰ هزار تنی نفتی شهید رجایی در آستانه بهره‌برداری

سپیده مدیرعامل سازمان بندار و دریانوردی با اشاره به جایگاه راهبردی بندار استان هرمزگان در تجارت کشور، از تحویل موقت اسکله ۱۰۰ هزار تنی نفتی بندر شهید رجایی برای فراهم‌سازی مقدمات پهلوگیری ایمن کشتی‌های نفتی در رده‌های MR و LR و همچنین بهره‌برداری از ساختمان اداری بازسازی‌شده تاده‌فجر خبر داد.

به گزارش اقتصادسراسر آمد، «محمد شکیبی‌نسب» در حاشیه سفر وزیر راه به هرمزگان در جمع خبرنگاران، با تشریح آخرین اقدامات، برنامه‌ها و طرح‌های توسعه‌ای در بندار استان هرمزگان، از تلاش‌های جهادی و شبانه‌روزی کارکنان و فعالان حوزه دریایی و بندری قدردانی کرد و گفت: بیش از ۶۰ درصد تجارت کشور از طریق بندار استان هرمزگان انجام می‌شود و مجموعه کارکنان و فعالان این حوزه نقشی اثرگذار و ارزشمند در اقتصاد ملی و استمرار زنجیره تأمین کشور بر عهده دارند.

آبادسازی اسکله ۱۰۰ هزار تنی برای پذیرش کشتی‌های نفتی در بندر شهید رجایی

وی در تشریح آخرین وضعیت طرح‌های عمرانی و زیرساختی اظهار کرد: یکی از دغدغه‌های دیرین در حوزه توسعه زیرساخت‌های بندری، عملیاتی‌سازی اسکله ۱۰۰ هزار تنی برای پذیرش کشتی‌های نفتی در رده‌های MR و LR بوده است که خوشبختانه این طرح اکنون به مرحله تحویل موقت رسیده است.

معاون وزیر راه و شهرسازی افزود: با انجام اقدامات و تمهیدات لازم، مقدمات بهره‌برداری کامل از این اسکله و فراهم‌سازی شرایط برای پهلودهی ایمن

امروز، پس از پایان جنگ

۴۰روزه، هر چند آثار آن هنوز

کاملاً از چهره جزیره پاک

نشده است اما خارگ باز هم

با سربلندی در تاریخ خود، در

مسیر زندگی عادی حرکت

می‌کند برخی زیرساخت‌ها

نیازمند بازسازی و تقویت‌اند

و در بخش‌هایی از جزیره،

آثار روزهای سخت گذشته

همچنان قابل مشاهده است،

اما برای زندگی

همت و تلاشی همواره در

جریان است

جنگ تمام شد، اما خاطره آن باقی ماند

پایان جنگ به معنای پایان حضور آن در حافظه خارگ نبود. سنگرها، پناهگاه‌ها، بیمارستان زیرزمینی و دیگر آثار برجای‌مانده از آن سال‌ها، امروز بخشی از حافظه جمعی جزیره‌اند.روایت جنگ در خارگ، فقط روایت بمباران و خسارت نیست؛ روایت مردمی است که باید در کنار تهدید، زندگی خود را ادامه می‌دادند و کارکنانی که پس از هر حمله دوباره به تأسیسات بازمی‌گشتند.سال‌ها بعد، هنگامی که خاطرات کارکنان صنعت نفت مستند

پشت عددها، زندگی جریان داشت

۵۴۸ اصابت، تصویری آماری از جنگ ارائه می‌کند؛ اما برای درک واقعیت آن روزها کافی نیست. پشت این عدد، تصمیم‌های متعدد برای حفظ ایمنی، تعمیر تجهیزات، مدیریت تأسیسات، تأمین نیازهای مردم و استمرار ارتباط جزیره با سرزمین اصلی قرار داشت.جنگ فقط در محل اصابت اتفاق نمی‌افتد؛ گاهی در تلاش برای عادی نگه داشتن زندگی روزمره نیز خود را نشان می‌دهد.

می‌شد، بخش قابل توجهی از روایت‌های آنان به خارگ بازمی‌گشت؛ به روزهایی که کار در این جزیره با تجربه جنگ گره خورده بود. برای نسلی که آن دوران را دیده بود، جنگ تمام شده بود، اما خاطره آن همچنان بخشی از زندگی باقی مانده بود.

۱۲روز؛ وقتی نسل تازه با تجربه جنگ

روبه‌رو شد

خرداد ۱۴۰۴، جنگی ۱۲روزه بار دیگر فضای ایران را تحت تأثیر قرار داد و برای نسل تازه کارکنان و ساکنان خارگ، تجربه‌ای را به وجود آورد که پیش از آن بیشتر در خاطرات نسل‌های قدیمی‌تر وجود داشت. این دوره با جنگ دهه ۶۰ تفاوت‌های بسیاری داشت. فناوری و شیوه تهدید تغییر کرده بود و نسل جدیدی در میدان کار حضور داشت. بااین حال، ضرورت آمادگی، مدیریت شرایط اضطراری و حفظ فعالیت‌های حیاتی جزیره همچنان پابرجا بود. ۱۲روز از نظر زمانی با هشت سال جنگ قابل مقایسه نیست، اما برای نسلی که جنگ را بیشتر از طریق خاطرات دیگران می‌شناخت، همین مدت کافی بود تا مفهوم جنگ از یک خاطره تاریخی به تجربه‌ای ملموس تبدیل شود.

بازگشت جنگ به زندگی روزمره

جنگ ۴۰روزه، تجربه دیگری بود که خارگ را در شرایطی دشوار قرار داد. براساس اطلاعات منتشرشده، بیش از ۵۴۸ مورد اصابت موشکی در جزیره ثبت شد و در یکی از شدیدترین حملات، در روز ۲۶ اسفند، حدود ۵۰اصابت گزارش شد. همچنین طی دو روز متوالی چند شناور مسافربری هدف قرار گرفتند، اما ارتباط جزیره با سرزمین اصلی قطع نشد.

با این حال، اهمیت این دوره تنها در تعداد حملات خلاصه نمی‌شود. مسئله مهم‌تر، اداره جزیره در شرایطی بود که هم فعالیت‌های عملیاتی و هم زندگی مردم باید ادامه پیدا می‌کرد. در چنین شرایطی، موضوعاتی مانند آب، برق، درمان، نان، حمل‌ونقل و ارتباط با سرزمین اصلی اهمیت تازه‌ای پیدا می‌کنند. در شرایط عادی، این امور بخشی از زندگی روزمره‌اند و کمتر دیده می‌شوند؛ اما در بحران، حفظ آنها یکی از مهم‌ترین نشانه‌های ثبات و تداوم زندگی است.خارگ در آن روزها باید هم‌زمان یک مرکز مهم اقتصادی، یک منطقه حساس صنعتی و محل زندگی هزاران نفر باقی می‌ماند. این مسئولیت، تنها بر عهده یک مجموعه یا سازمان نبود؛ بلکه مجموعه‌ای از کارکنان صنعت نفت، نیروهای خدماتی، امدادی و دستگاه‌های مختلف باید در کنار یکدیگر، امکان ادامه زندگی را حفظ می‌کردند.

خانواده‌هایی که باید در کنار نگرانی، زندگی خود را اداره می‌کردند و کارکنانی که باید در شرایط دشوار به محل کار می‌رفتند، بخشی از همین روایت‌اند. در همین دوره، فعالیت‌های نفتی نیز ادامه یافت.

عباس اسدروز، مدیرعامل شرکت پایانه‌های نفتی ایران در کنار مدیران، رؤسا و همکاران در تمام مدت در جزیره خارگ حضور یافت و روند بازگیری و صادرات نفت خام هر لحظه برقرار بود، پاکت‌آذ و وزیر نفت و حمید و جلد، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، در هر نشست و جلسه‌ای با افتخار از تلاش‌ها و جانفشانی کارکنان در پایانه‌های نفتی ایران به مقامات کشوری می‌گفتند؛ عملیات بازگیری نفت در خارگ در جریان جنگ ۴۰روزه حتی یک لحظه متوقف نشد و میزان بازگیری حتی بیش از ۱۰ درصد نسبت به دوره پیش از جنگ افزایش یافت. این آمار، تنها یک شاخص عملیاتی نیست؛ پشت آن مجموعه‌ای از تصمیم‌ها، آماده‌باش‌ها، اقدامات ایمنی، تعمیرات و تلاش و جانفشانی کارکنان برای حفظ استمرار عملیات قرار داشت.

خارگ امروز؛ میان بازسازی و خاطره

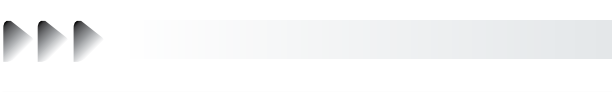
امروز، پس از پایان جنگ ۴۰روزه، هر چند آثار آن هنوز کاملاً از چهره جزیره پاک نشده است اما خارگ باز هم با سربلندی در تاریخ خود، در مسیر زندگی عادی حرکت می‌کند؛ برخی زیرساخت‌ها نیازمند بازسازی و تقویت‌اند و در بخش‌هایی از جزیره، آثار روزهای سخت گذشته همچنان قابل مشاهده است، اما برای زندگی همت و تلاش همواره در جریان است.

سه جنگ، یک جزیره

خارگ در چند دهه، سه تجربه متفاوت از جنگ را پشت سر گذاشته است. جنگ هشت‌ساله، سال‌ها بمباران و تهدید را به زندگی مردم و صنعت تحمیل کرد. جنگ ۱۲روزه، نسل جدیدی را با تجربه‌ای نزدیک‌تر از جنگ مواجه کرد و جنگ ۴۰روزه، بار دیگر جزیره را در شرایطی قرار داد که حمله و زندگی روزمره هم‌زمان جریان داشتند.

اما شاید وجه مشترک این سه دوره را نباید تنها در حمله‌ها جست‌وجو کرد. وجه مشترک، لحظه پس از حمله است؛ زمانی که باید خسارت بررسی شود، ایمنی برقرار بماند، تأسیسات دوباره راه‌اندازی شوند، ارتباطات حفظ شود و زندگی ادامه پیدا کند. از این منظر، تاریخ خارگ فقط تاریخ بمباران نیست؛ تاریخ بازگشت است. بازگشت کارکنان به محل کار، بازگشت مردم به خانه‌ها و بازگشت جزیره به رنتم زندگی.

امروز نیز خارگ در حال عبور از آثار آخرین جنگ است. شاید هنوز صدای انفجارهایی گاه و بیگاه، خاطره روزهای سخت را زنده کند، اما در کنار آن، صدای زندگی همچنان جریان دارد؛ صدای کارکنانی که به محل کار می‌روند، خانواده‌هایی که زندگی خود را ادامه می‌دهند و تأسیساتی که دوباره باید آماده کار شوند.خارگ کوچک است، اما داستان آن در تاریخ معاصر ایران بزرگ است؛ داستان جزیره‌ای که سه بار جنگ را تجربه کرد و هر بار، پس از فروکش کردن آتش، راه خود را برای ادامه زندگی و کار پیدا کرد.

کرد، اولویت اصلی و خط قرمز سازمان بندار و دریانوردی، فعال ماندن تمامی بندار در چرخه عملیات است.

شکیبی‌نسب تصریح کرد: هیچ بندری نباید به واسطه خسارت‌های ناشی از جنگ دچار وقفه یا توقف در فعالیت‌های عملیاتی شود و بر همین اساس، وضعیت زیرساخت‌ها به صورت روزانه رصد و برای رفع آسیب‌ها برنامه‌ریزی می‌شود. وی ادامه داد: تمامی بخش‌های آسیب‌دیده در کوتاه‌ترین زمان ممکن بازسازی یا جایگزین خواهند شد تا ضمن حفظ تداوم فعالیت بندار، مردم، صاحبان کالا، فعالان اقتصادی و سایر ذی‌نفعان در دریافت خدمات دریایی و بندری با مشکل مواجه نشوند.

مدیرعامل سازمان بندار و دریانوردی در پایان تأکید کرد: تداوم عملیات، حفظ زنجیره تأمین و بازگرداندن سریع زیرساخت‌های آسیب‌دیده به مدار خدمت، از مهم‌ترین اولویت‌های سازمان بندار و دریانوردی است.

یکشنبه - ۵ مهر ۱۴۰۵ - سال دوازدهم - شماره ۲۵۹۴

اقتصاد دریا

شیلات

عملیات گسترده طرح «اقتدار خزر ۱۰» در خزر؛

توقیف شناور و متهمان در عملیات مشترک یگان حفاظت و دریابانی

ستاد فرماندهی یگان حفاظت منابع آب‌زیان استان گیلان در راستای اجرای طرح عملیاتی «اقتدار خزر ۱۰»، طی دو مرحله عملیات دریایی گسترده در پهنه خزر، موفق به شناسایی و توقیف یک شناور صیادی و دو نفر از متهمان شد.

به گزارش اقتصادسراسر آمد، پیرو دستور فرمانده یگان حفاظت سازمان و فرماندهی استان گیلان، عملیات رصد و پایش دریایی با همکاری واحد عملیاتی پایگاه دریایی انزلی و ناو گروه شناوری دریابانی، در محدوده کاسپین، سستگاپین، جفروند دهانه اسکله بندر انزلی به انجام رسید.

در این عملیات که با طی مسافت ۲۰ مایل دریایی و با همکاری نیروهای تخصصی انجام شد، با اعزام ۱۱ نیروی عملیاتی و بهره‌گیری از ۳ فروند شناور سازمانی (شامل شناورهای سری گلف متعلق به یگان حفاظت و دریابانی)، موفق به توقیف یک فروند شناور صیادی با قدرت ۷۵اسب بخار شدند.

در جریان این عملیات، دو نفر از متهمان شامل ناخدا و صیاد به همراه ادوات ضبط‌شده از جمله ۷۵ رشته دام مونوفیل‌منت و ۴ شاخه انگر، توسط نیروهای عملیاتی شناسایی و بازداشت شدند.

طبق گزارش ستاد فرماندهی، کلیه ادوات و شناور توقیفی پس از طی مراحل قانونی و تنظیم صورت‌جلسه مربوطه، به پایگاه انزلی و انبارهای مراجع ذی‌صلاح تحویل داده شد. این عملیات در چارچوب طرح راهبردی «اقتدار خزر ۱۰» و با هدف صیانت از منابع آبی و مقابله با تخلفات دریایی در منطقه انجام شد

گیلان برای احیای ظرفیت‌های شیلاتی و تاریخی کیشهر با مشارکت بخش خصوصی برنامه‌ریزی می‌کند

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان به همراه جمعی از مدیران دستگاه‌های اجرایی و نماینده مردم آستانه‌اشرفیه در مجلس شورای اسلامی، از مرزعه پرورش ماهی ۱۰۰ هکتاری، اسکله ۷ هکتاری و مجموعه تاریخی شیلات کیشهر بازدید کرد.

به گزارش اقتصادسراسر آمد، علیرضا نورانی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان، به همراه مدیرکل امور اقتصادی و دارایی، مدیرکل شیلات گیلان، مدیرکل حفاظت محیط زیست، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای و نماینده مردم آستانه‌اشرفیه در مجلس شورای اسلامی، از ظرفیت‌های شیلاتی و تاریخی کیشهر بازدید کرد.

در جریان این بازدید، مسائل و موانع پیش‌روی مرزعه پرورش ماهی ۱۰۰ هکتاری کیشهر بررسی شد. تسهیل واگذاری و احیای این مجموعه از طریق مشارکت عمومی-خصوصی و فراهم کردن زمینه حضور بخش خصوصی، از محورهای اصلی گفت‌وگو بود. حاضران بر هماهنگی دستگاه‌های متولی برای رفع موانع حقوقی و بین‌دستگاهی و فعال‌سازی ظرفیت تولیدی مرزعه با هدف ایجاد اشتغال پایدار تأکید کردند.

همچنین ظرفیت‌های اسکله ۷ هکتاری کیشهر و تالاب مجاور آن برای احیا و بهره‌برداری با حفظ محیط زیست مورد بررسی قرار گرفت. بندر صیادی کیشهر که در دهه ۱۳۷۰ احداث و در سال ۱۳۸۰ به بهره‌برداری رسید، در سال‌های بعد به دلیل کاهش ذخایر کیکلا و انباشت رسوبات از چرخه بهره‌برداری خارج شد.

بخش دیگری از این بازدید به بررسی ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری و گردشگری مجموعه تاریخی شیلات کیشهر اختصاص داشت. این مجموعه با قدمتی بیش از ۱۵۰ سال، بناهایی از جمله مهمانسرا، ساختمان صید و خاویارسازی، سردخانه، کارگاه‌ها، بناهای اداری و مسکونی و موزه خاویار را در بر می‌گیرد. شماری از بناهای آن در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده‌اند. در پایان، بر ضرورت هماهنگی دستگاه‌های اجرایی برای رفع موانع، تسهیل جذب سرمایه‌گذار و بهره‌گیری از ظرفیت‌های تولیدی، تاریخی و گردشگری کیشهر با رویکردی پایدار و سازگار با محیط زیست تأکید شد.